

Nord universitet – i og for Salten

Bjørn Olsen, Rektor Nord universitet

www.nord.no

A photograph of two young women standing outdoors in a grassy area. The woman on the left has long blonde hair and is wearing a light-colored cardigan over a white top. The woman on the right is wearing a black wide-brimmed hat, a blue denim jacket, and a blue and white striped shirt. They are both smiling and looking at a smartphone held by the woman on the right. The background is a blurred green field and trees.

- Æ kom inn!

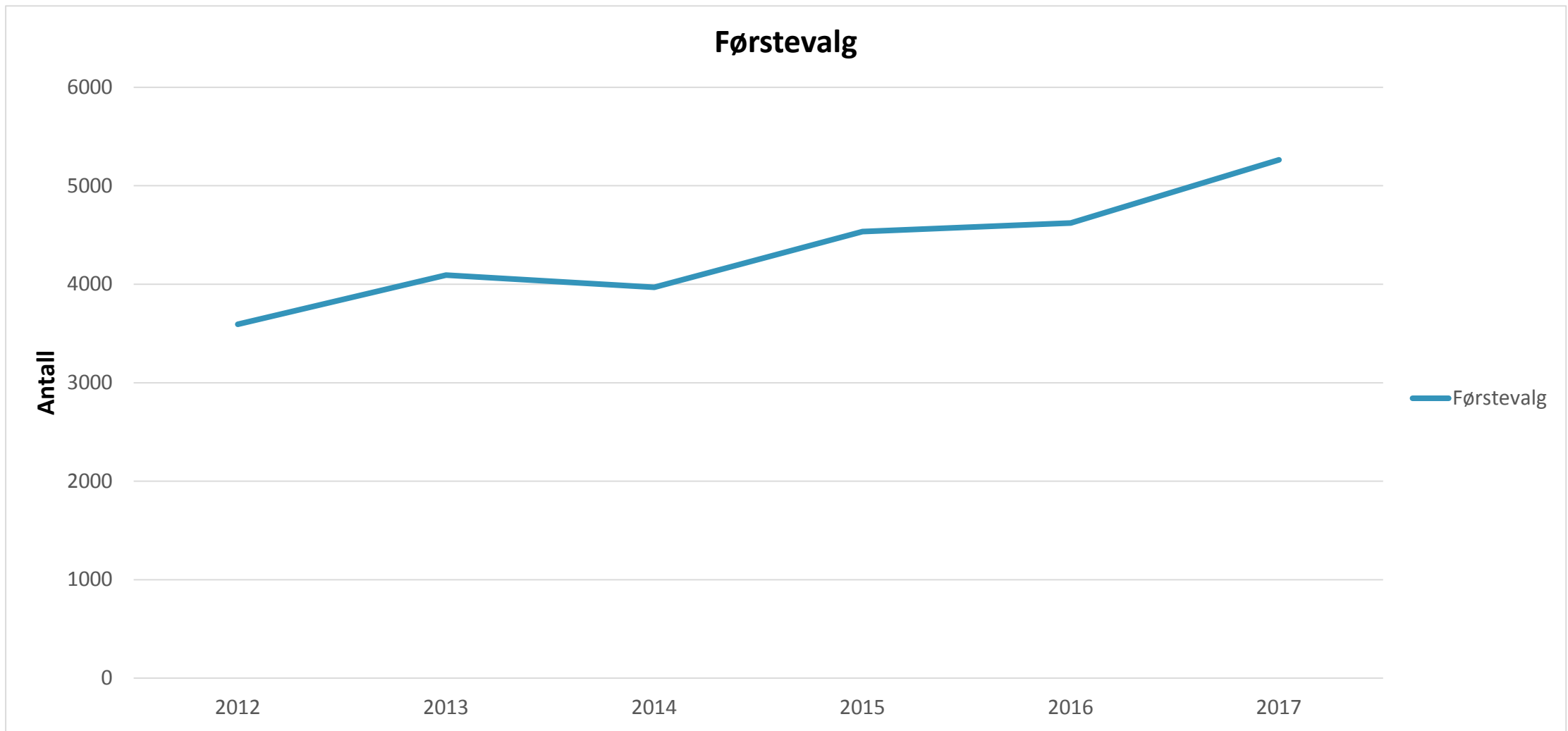
LÆRERER BIOLOGI BARNEHAGELÆRER KLINISK SYKEPLEIE INTERNASJONALE RELASJONER
SPILL- OG OPPLEVELSESTEKNOLOGI TRAFIKKLÆRER INFORMASJONSSYSTEMER GRUNNSKOLELÆRERUTDANNING MASTER 5-10
HAVBRUK-, HUSDYR- OG LANDBRUKSFAG 3D & VFX EIENDOMSMEGLER HELSE- OG SOSIALFAG TEATERPRODUKSJON OG SKUESPILLERFAG
VERNEPLEIE SYKEPLEIE FARMASI IDRETT
DYREPLEIE GEOGRAFI
ESTETISKE FAG, KUNST- OG MUSIKKFAG ØKONOMI OG LEDELSE SAMFUNNSFAG FARMASI GRUNNSTUDIUM
MATEMATIKK OG NATURFAG HUSDYRFAG - VELFERD OG PRODUKSJON EIENDOMSMEGLING
GRUNNSKOLELÆRERUTDANNING MASTER 1-7
BIRD ID WESTERN PALEARCTIC ØKONOMI
IDRETTSFAG, KROPPSØVING OG FRILUFTSLIV FRILUFTSLIV INTERNASJONALE RELASJONER
JOURNALISTIKK HAVBRUKSDRIFT OG LEDELSE MEDIETEKNOLOGI INTERNASJONAL MARKEDSFØRING
INFORMASJONSSYSTEMER BARNEVERN ENGELSK FOLKEHELSEARBEID
HUSDYRVELFERD FAGLÆRERUTDANNING I MUSIKK

IDRETTSVITENSKAP
VETERINÆR (FØRSTE DEL)

NORD
universitet

Søkere via samordnet opptak

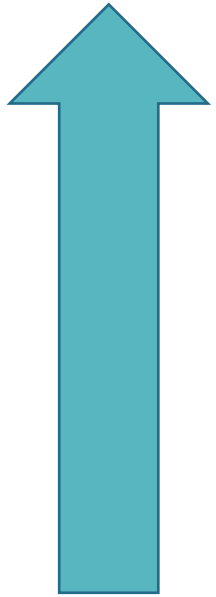
Nord universitet øker mest i landet

Tallene fra Samordna opptak viser at Nord universitet har den største økningen i førsteprioritetssøkere blant universitetene i landet, med **14,7 prosent**.

Den **nasjonale økningen** var **2,7 prosent**.

Hvorfor er dette så viktig – også for Salten?

Verdiskaping i nord

«Økt verdiskaping er et mål for nordområdesatsingen. Det trengs målrettet satsing på næringsutvikling for å utvikle Nord-Norge til en av Norges mest skapende og bærekraftige regioner. (...)

Økt verdiskaping er et mål for nordområdesatsingen, og en kunnskapsbasert næringsutvikling står sentralt.»

Regjeringen.no

Saltenstrategier 2016-2020

- Vi skal skape verdier som bidrar til trivsel og velferd i Salten og nasjonalt, ved å være en **attraktiv og konkurransekraftig region i vekst**.
 - Innsatsområde **Kunnskapsbasert næringsutvikling**:
 - Mål: Bidra til å øke verdiskaping og sysselsetting som gir et mer konkurransedyktig næringsliv
- **Koble universitetet, utdanning, forskning, næringsliv og forvaltning**
 - Legge til rette for god samhandling mellom næringsliv, utdanning, universitet og offentlig forvaltning i planprosesser og utvikling av rammevilkår
 - «Farge universitet blått» - støtte opp under at NORD universitet tar en ledende rolle og posisjon som Norges “blå” universitet

Hva betyr det å ha et universitet i regionen?

En kyniker vil kanskje hevde at universiteter har en mekanisk påvirkning på vekst: Flere mennesker flytter til regionen og konsumerer derfor mer der; som bolig, øl og uteliv, for å nevne noe. Men resultatene våre står seg også når vi kontrollerer for befolkningsvekst. Omfanget av effektene er for stort til at det kan forklares med enkel konsumetterspørsel eller «demand».

Men vi finner at «universitets-effekten» virker å være relatert til økt tilgang på kvalifisert arbeidskraft, som igjen øker produktiviteten på sine arbeidsplasser. Vi ser også at universitetet fremmer innovasjon.

I et lengre tidsperspektiv ser vi at når det finnes et universitet i en region, så er individene i økende grad for demokrati.

Det interessante med disse resultatene er at de står seg også når vi kontrollerer for individenes egen utdanning, noe som antyder at der er en ekstern assosiasjon med universiteter, gjennom diffusjon av ideer til omkringliggende områder.

Valero, Anna and Van Reenen, John (2016) The more universities in a country, the faster its economic growth. LSE Business Review

Hva betyr det å ha et universitet i regionen?

Mekanisk påvirkning på vekst:

Flere mennesker flytter til regionen og konsumerer derfor mer der;

HOVEDEFFEKTEN ER IMIDLERTID:

Universitets-effekten:

- Økt tilgang på kvalifisert arbeidskraft,
 - som igjen øker produktiviteten.
- Fremmer innovasjon.
- Fremmer demokrati tenking
- Spredning av ideer til omkringliggende områder

Omstilling

Hva skal vi leve av i Salten i fremtiden?

Hva skal vi leve av i Salten i fremtiden?

Hva gir størst verdiskaping?

Hvor er våre verdier?

Hvor er våre verdier?

Nåverdien av
petroleumsformuen
4 %

Hvor er våre verdier?

Hvor er våre verdier?

Nåverdien av kompetansen

81 %

Nåverdien av realkapitalen

11 %

Nåverdien av finanskapitalen

4 %

Nåverdien av petroleumsformuen

4 %

Hva skal vi leve av i Salten i fremtiden?

Kunnskap er
den nye oljen

Størst potensial for verdiskaping

At flere tar utdanning
i regionen

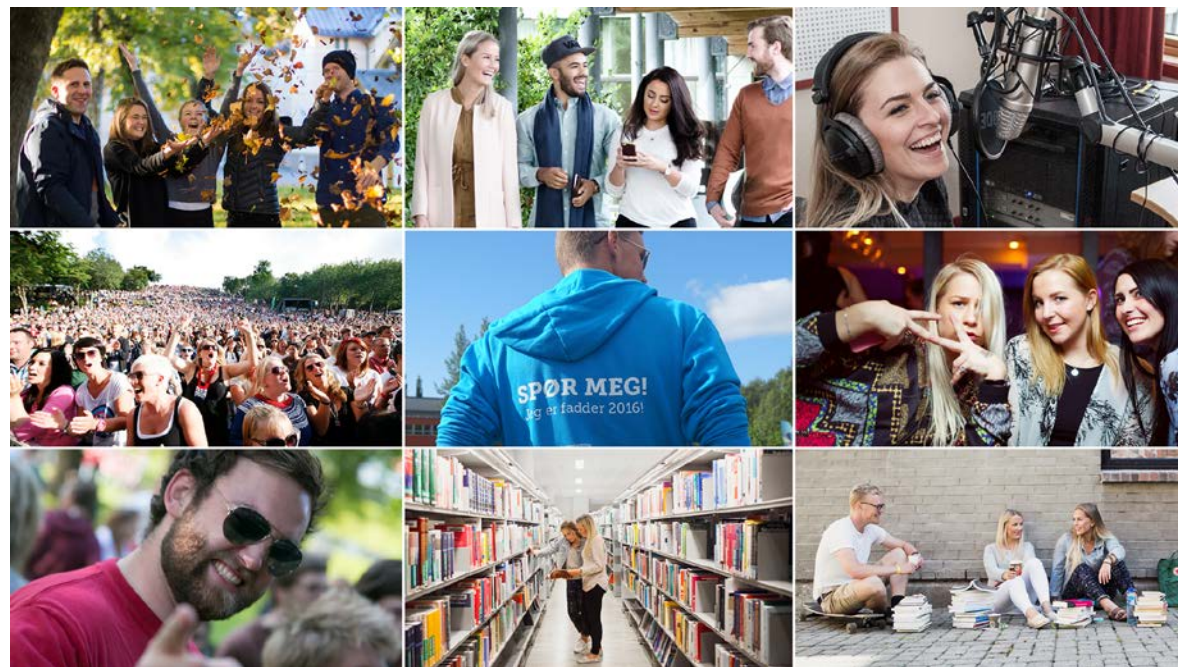

Tar folk utdanning i regionen?

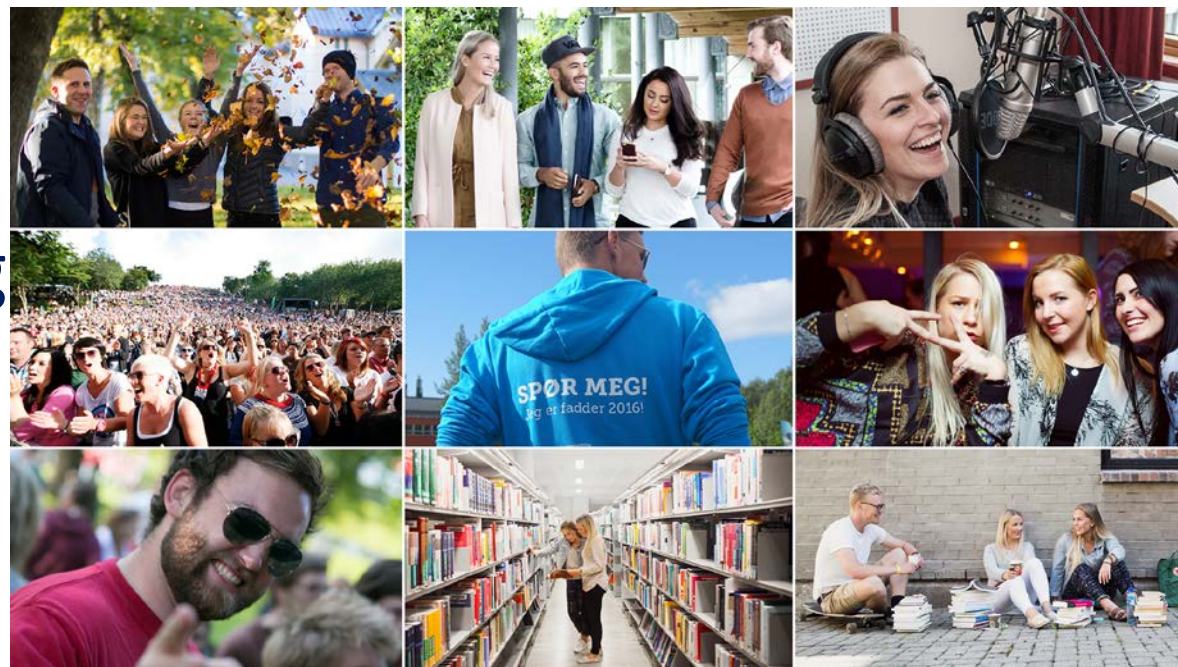
Tar folk utdanning i regionen?

- Per i dag: **2496 studenter** fra **Saltenregionen** på **Nord universitet**

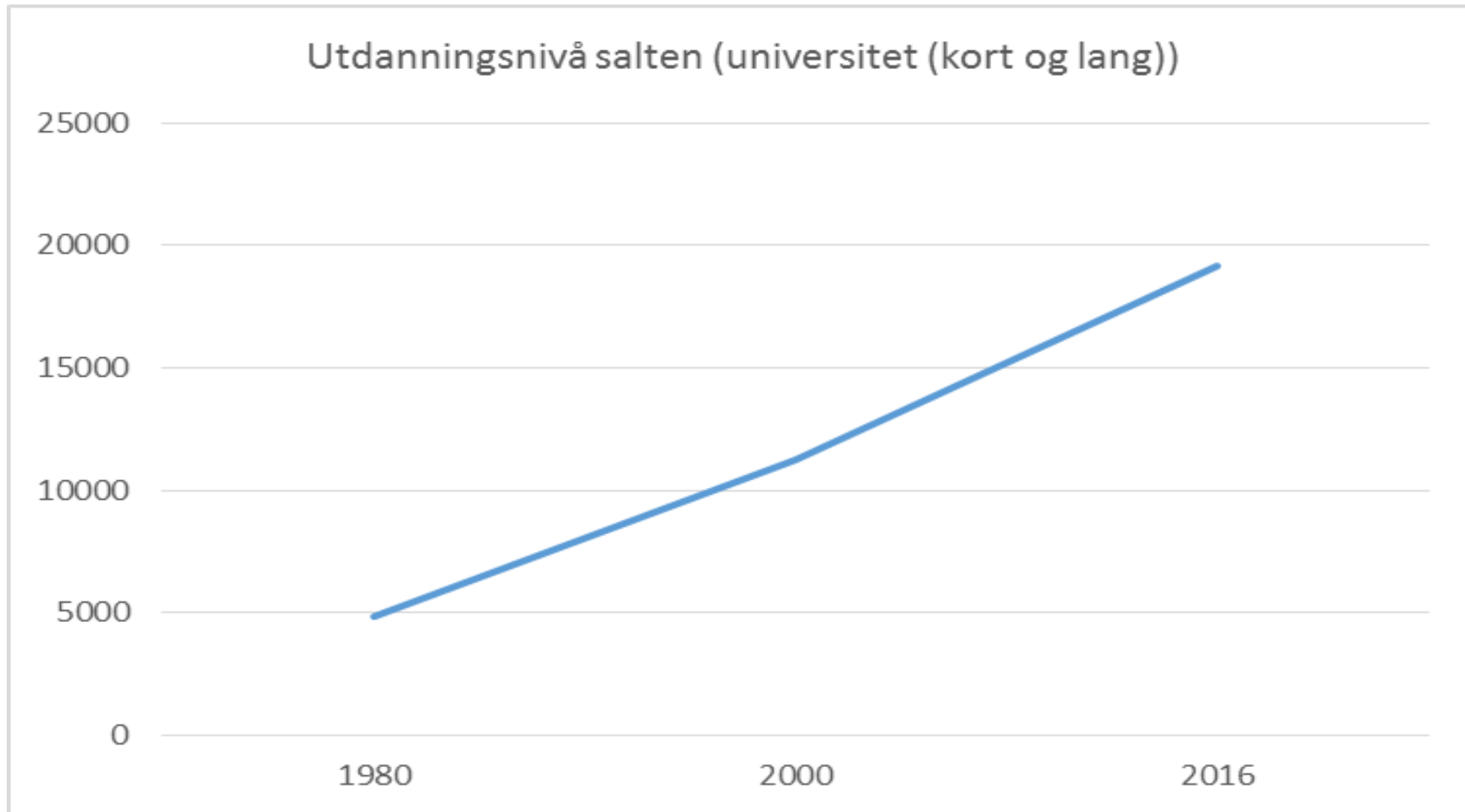

Tar folk utdanning i regionen?

- Per i dag: **2496 studenter** fra **Saltenregionen** på **Nord universitet**
- eksempelvis:
 - **500** på økonomi/ledelsesfag
 - **83** barnehagelærerutdanning
 - **56** på grunnskolelæreutdanning
 - **375** samfunnsvitenskap
 - **245** sykepleie
 - **100** akvakultur

Salten – befolkning og utdanningsnivå

Størst potensial for verdiskaping

At flere tar utdanning
i regionen

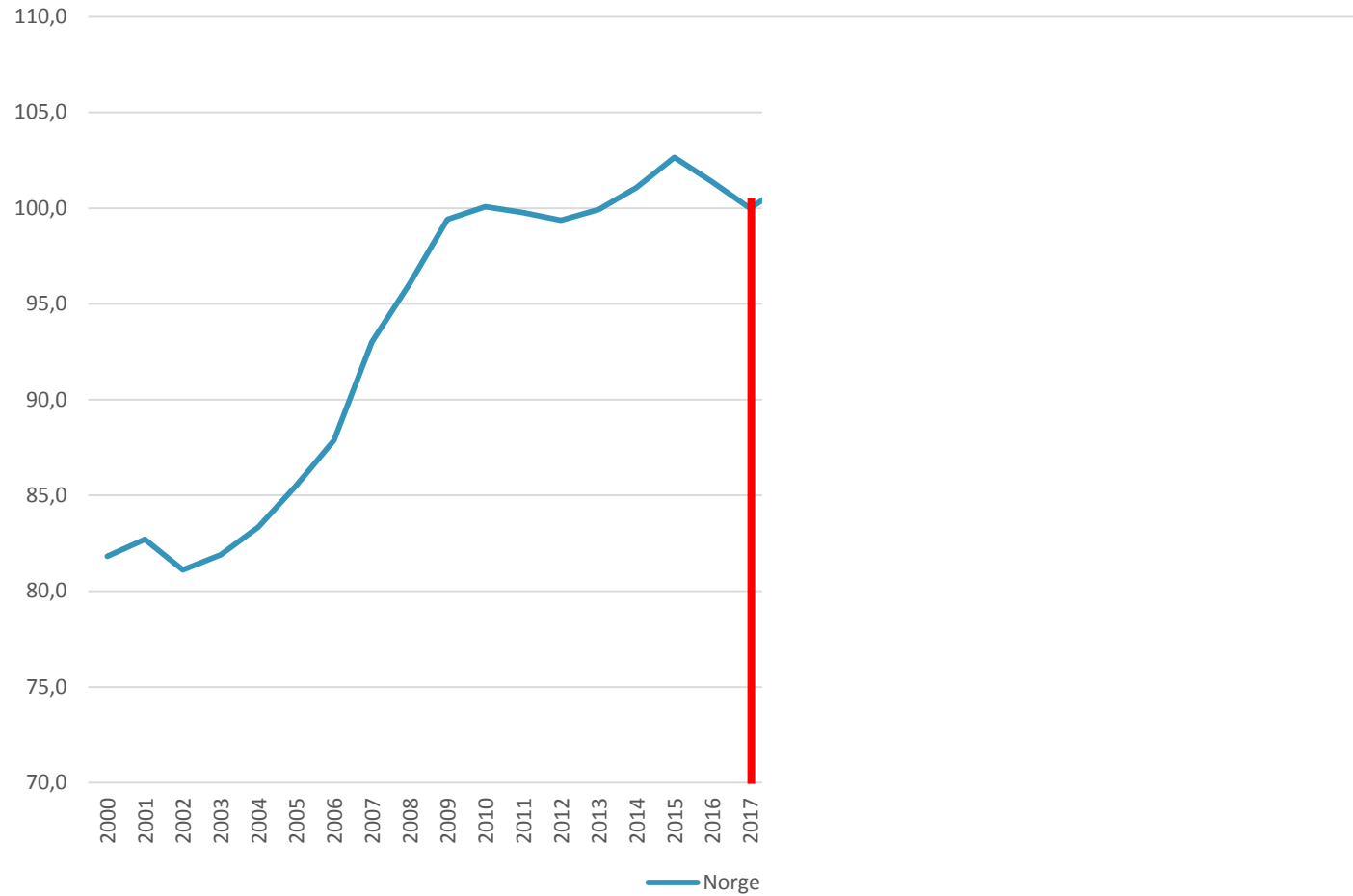
72 % blir igjen i regionen
etter endt utdanning

Fremtidens rekrutteringsutfordring

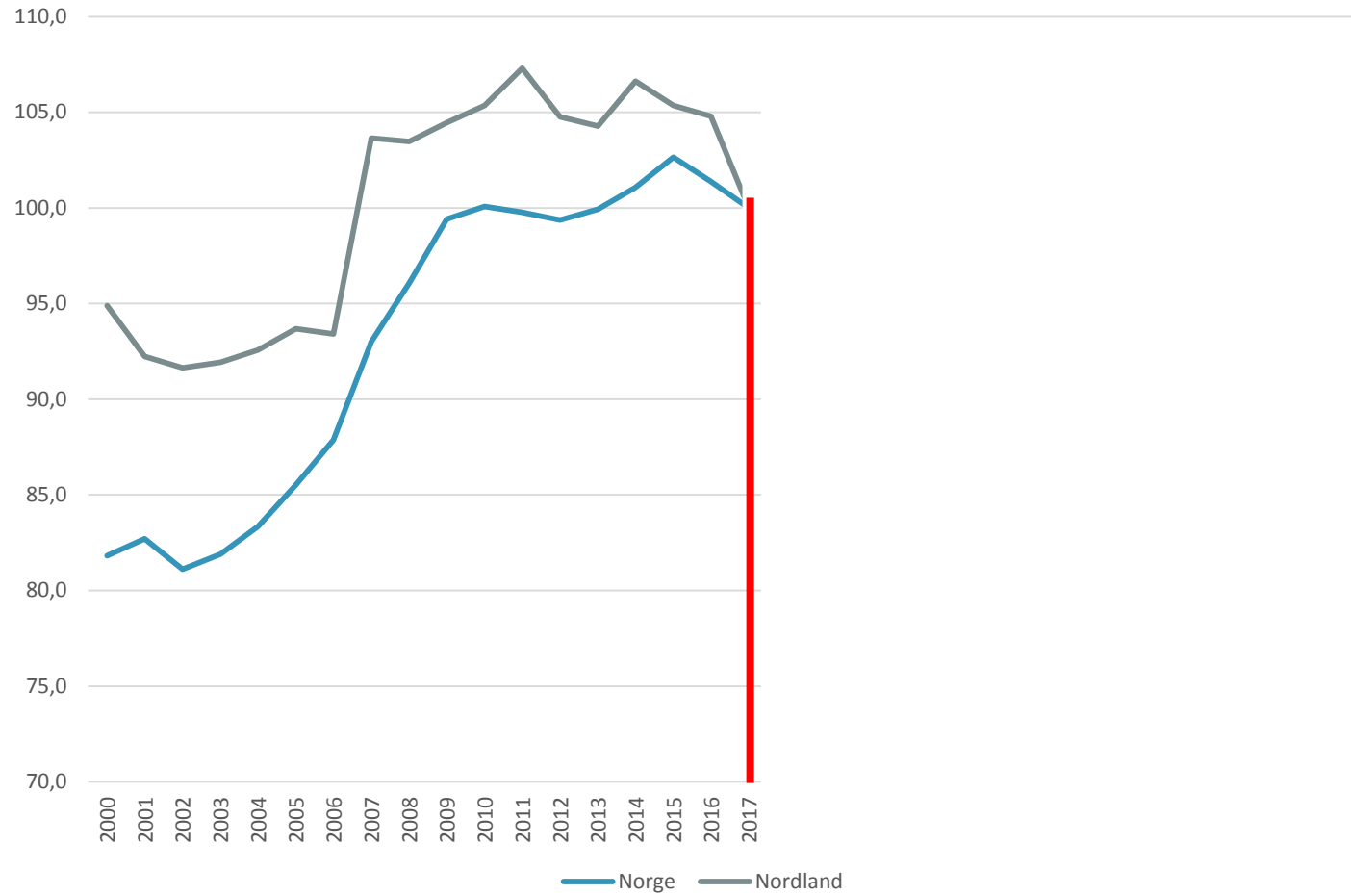
Tilgang på 18 åringer

(indeks, 2017=100)

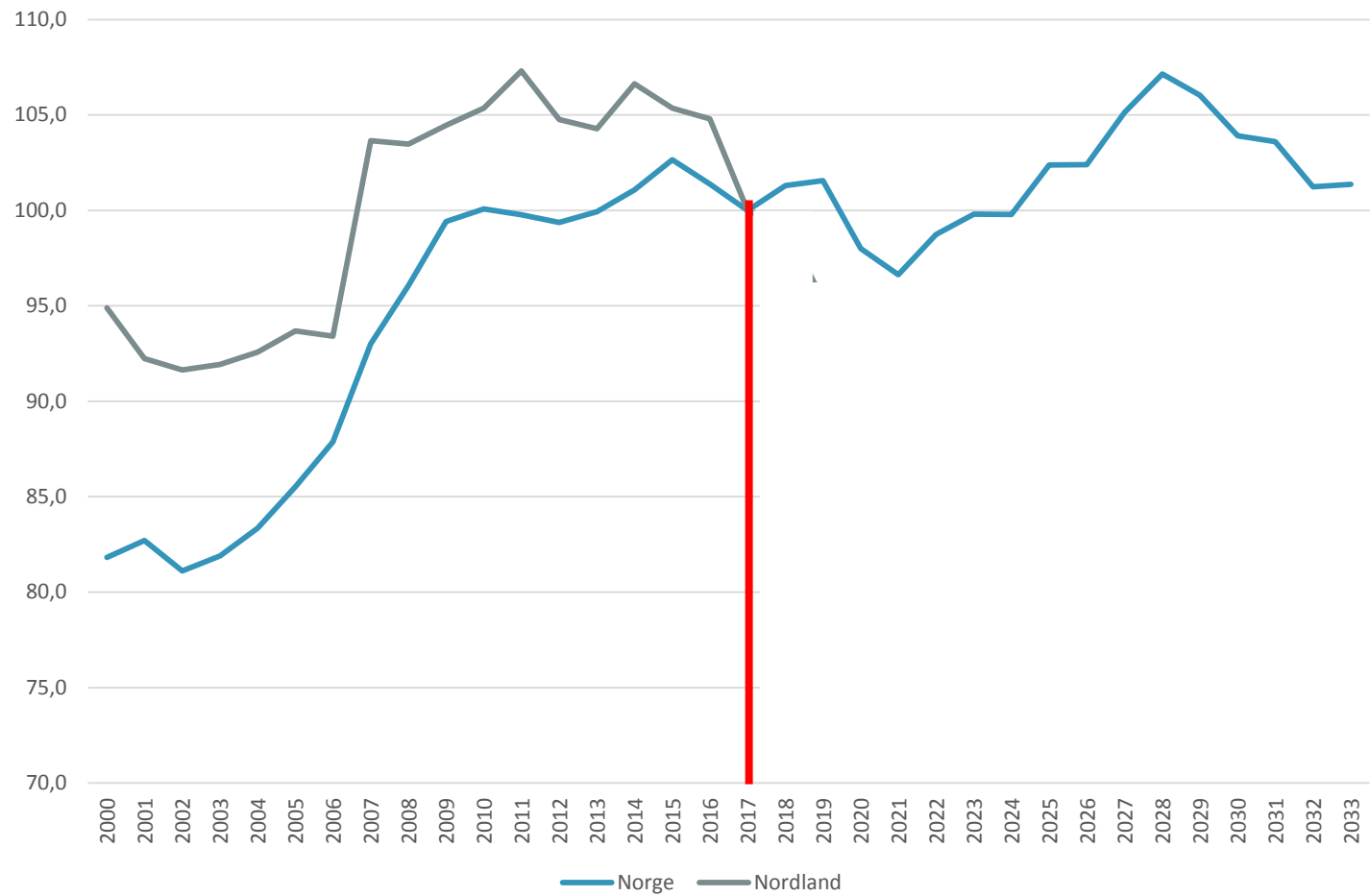
Tilgang på 18 åringer

(indeks, 2017=100)

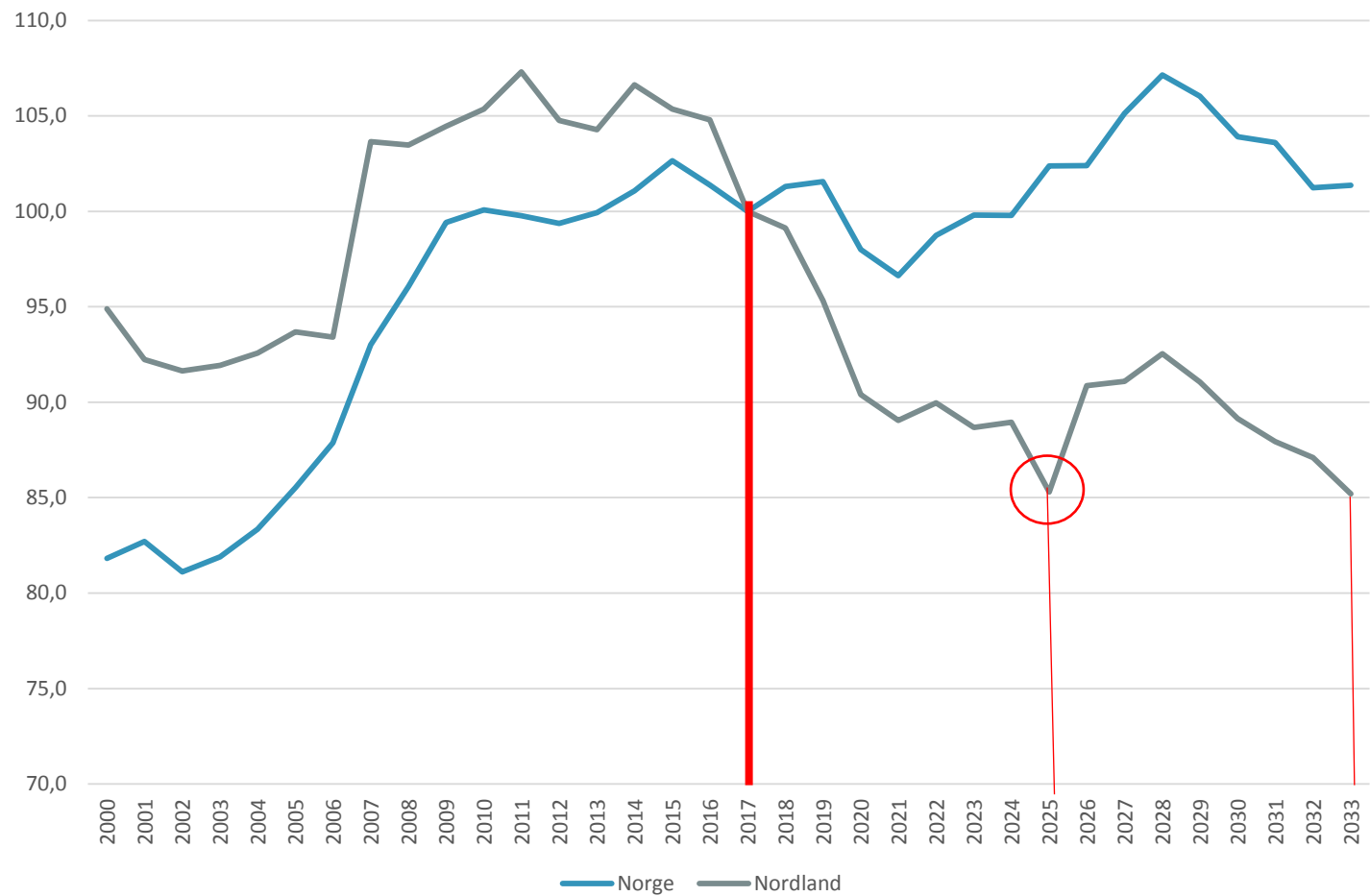
Tilgang på 18 åringer

(indeks, 2017=100)

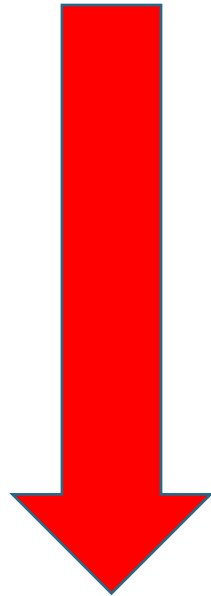
Tilgang på 18 åringer

(indeks, 2017=100)

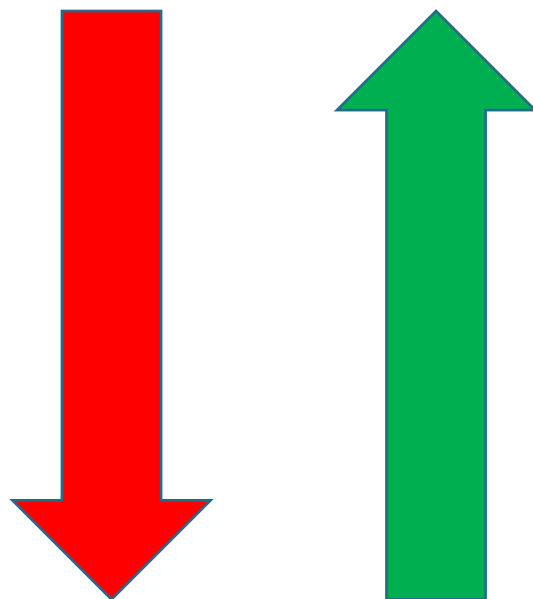
Utfordringsbildet

- Demografi
- Utdanningsnivået
- Kompetanse-
arbeidsplasser
- Innovasjon
- Lærerutdanning

Utfordringsbildet – og løsningen

- Demografi
- Utdanningsnivået
- Kompetanse-
arbeidsplasser
- Innovasjon
- Lærerutdanning

- Øke attraktiviteten
- Styrket utdanning
- Styrket forskning
- Sterkere kopling mellom
universitet og samfunn
- Høyere opp i verdikjeden
- Skap kompetanse-
arbeidsplasser

Det må tenkes nytt – og det må tenkes større

7 DESEMBER 1983

KL. 01.58

1987

1987

Utdannet 650 sykepleiere fra Salten siste ti år

I Salten siden
1920

Vår felles utfordring

I Salten siden
1951

Vår felles utfordring

Mål: ingen ufaglærte lærere

- Må da rekruttere ca 130 nye per år i Nordland

	2017 HØST						
STUDIEPROGRAM	Studieplasser	1.prioritet	Kvalifiserte 1.pri	Ikke kvalifiserte 1.pri	Fått tilbud	Svart ja	Andel ikke kvalifisert
Grunnskolelærer 1.-7. trinn, Bodø	60	40	16	24	37	20	60,0 %
Grunnskolelærer 1.-7. trinn, Nesna	40	47	16	31	27	20	66,0 %
Grunnskolelærer 5.-10. trinn, Bodø	50	59	38	21	72	46	35,6 %
Grunnskolelærer 5.-10. trinn, Nesna	30	51	32	19	44	27	37,3 %
	180	197					46,4 %

Lærerutdanningene – krafttak på gang

- Tiltaksplan (Nordland fylkeskommune, KS-Nordland, Fylkesmannen i Nordland, Bodø kommune, RKK-Salten og RKK-Lofoten)
- Etablere robuste og sterke fagmiljøer
- Sikre kvalitet i lærerutdanningene
- Prosess for etablering av universitetsskoler
- Samarbeid med NFK om tiltak i VGS for at potensielle studenter skal innfri karakterkravene
- Bodø kommune har økt startlønnen til nye lærere (kr. 20 000 til lærere ved skoler i sentrumsnære områder, og kr. 30 000,- til lærere i utkantskolene)
- Ny avskrivningsordning (opp til 160 000 i avskrivning på studielånet)

Lærerutdanningene – krafttak på gang

- Tiltaksplan (Nordland fylkeskommune, KS-Nordland, Fylkesmannen i Nordland, Bodø kommune, RKK-Salten og RKK-Lofoten)
- Etablere robuste og sterke fagmiljøer
- Sikre kvalitet i lærerutdanningene
- Prosjekt for etablering av universitetsutdanning i utkantsskole
- Samarbeid med NFK om tiltak i VGS for at potensielle studenter skal innfri kravene
- Bodø kommune har økt startlønnen til nye lærere (kr. 20 000 til lærere ved skoler i sentrumsnære områder, og kr. 30 000,- til lærere i utkantskolene)
- Ny avskrivningsordning (opp til 160 000 i avskrivning på studielånet)

**INGEN KAN LØSE DETTE
ALENE**

Veien videre?

Strategi 2020

Globale utfordringer – regionale løsninger

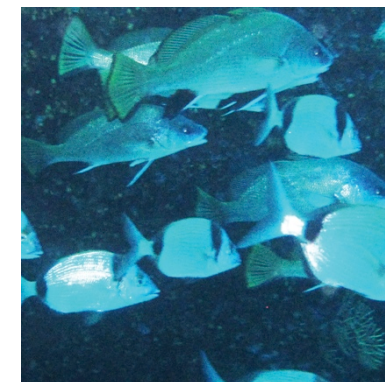

Globale utfordringer

POPULASJON

+ 30 %
INNEN 2050

MAT

+ 60 %
INNEN 2050

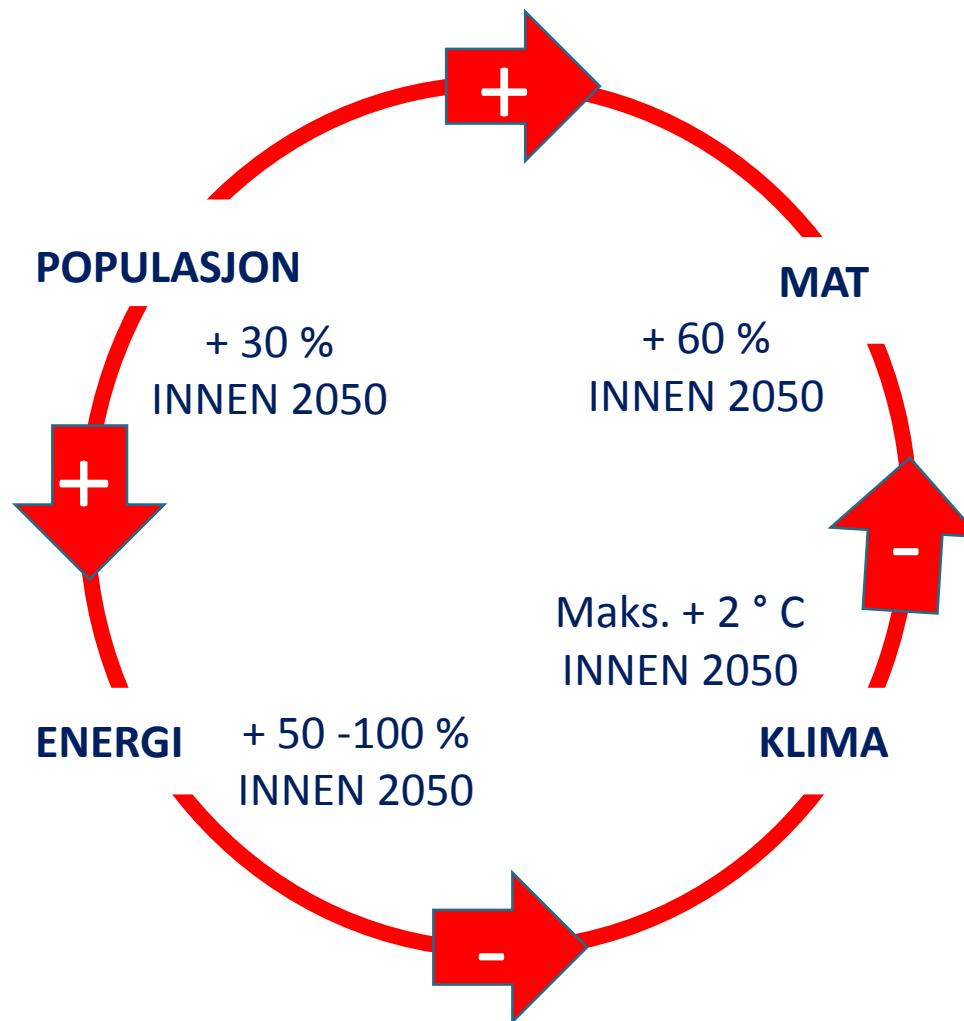

ENERGI

+ 50 -100 %
INNEN 2050

Maks. + 2 ° C
INNEN 2050

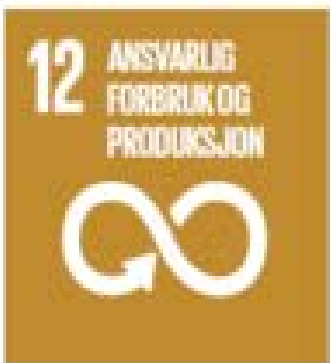
KLIMA

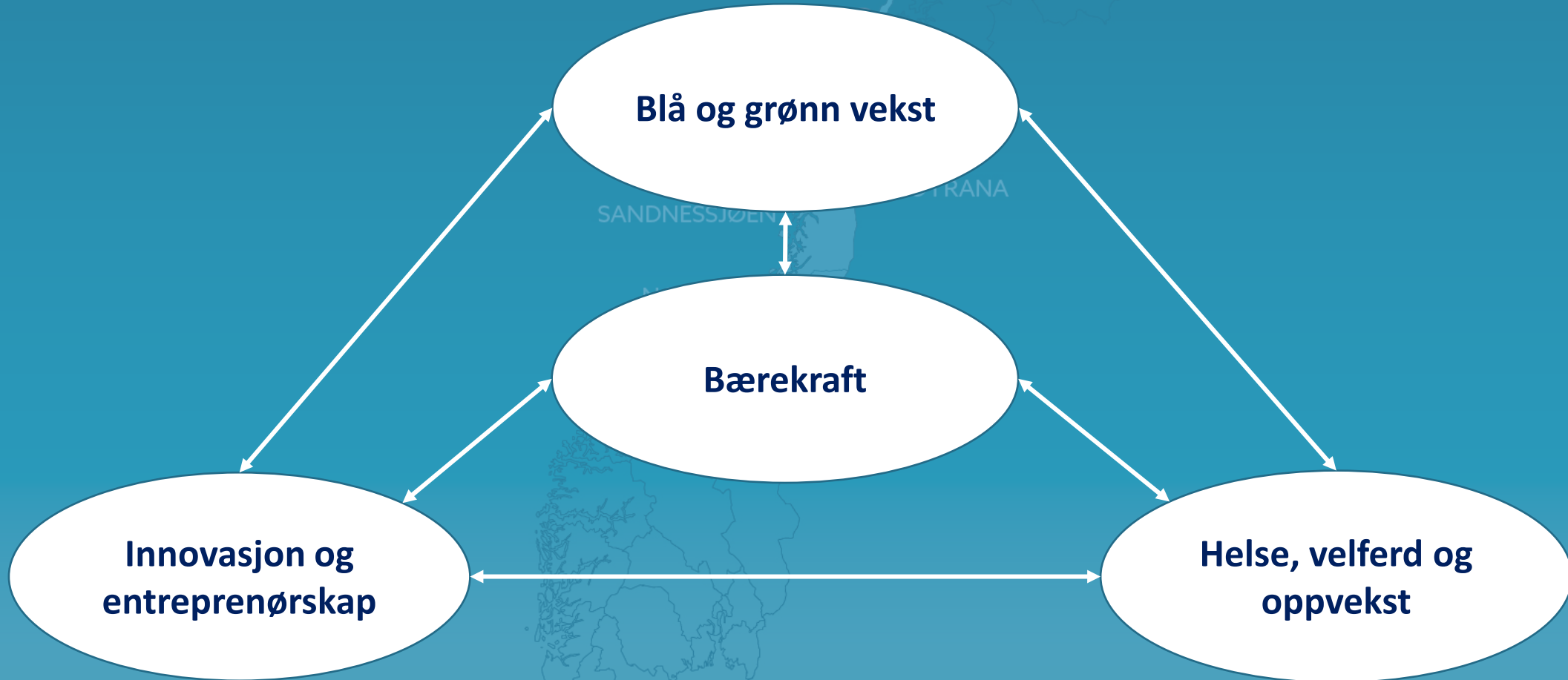
FNs mål for bærekraft

FNs mål for bærekraft

Nord universitets profilområder

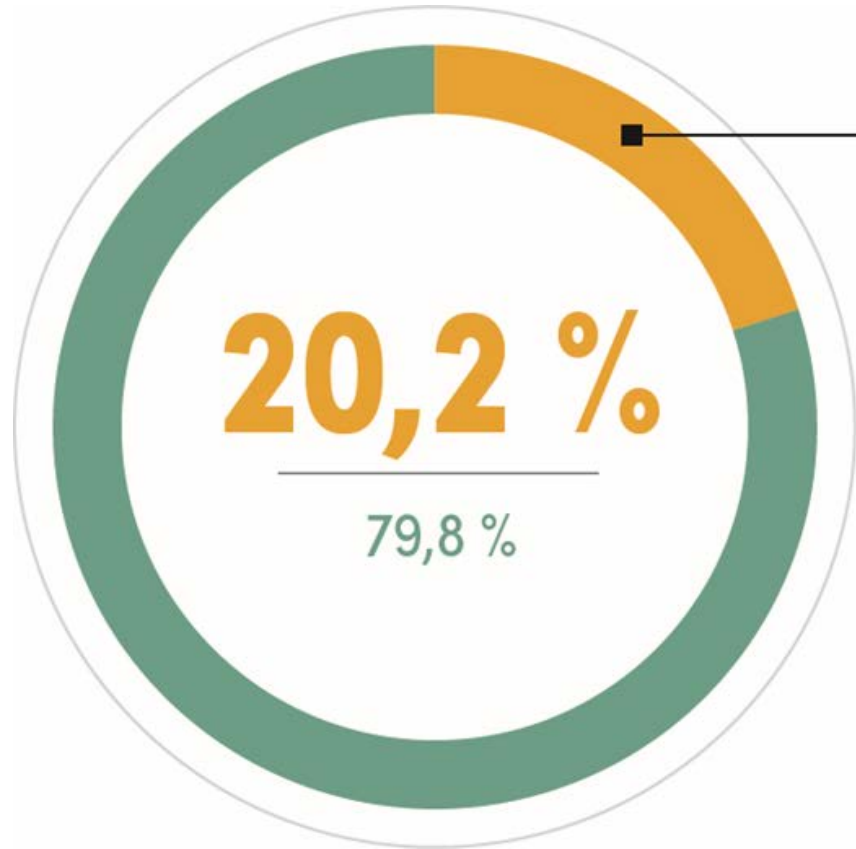

Hvorfor blått?

- Havet dekker 72 % av jordas overflate
- 50 % av biologisk produksjon skjer i havet
- Mennesket henter 2 % av maten fra verdenshavene – før vi starter dyrking
- Fisk: Mest effektive animalske proteinproduksjon
- Tang og tare: enormt vekstpotensial

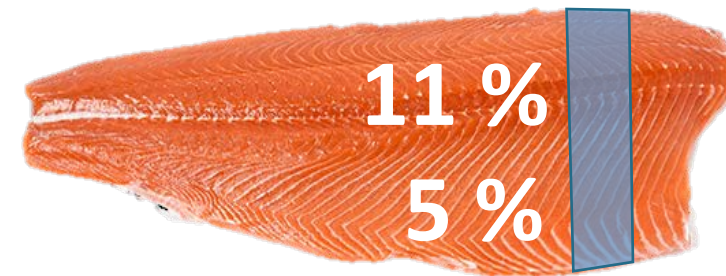

Salten bidrar til å møte de globale utfordringene

239 557
tonn laks

- Norge
- Nordland

Verdensledende næringsliv

Fra stamfisk til prisbelønt røykelaks

Verdensledende forskning

Verdens første ERC innenfor akvakultur

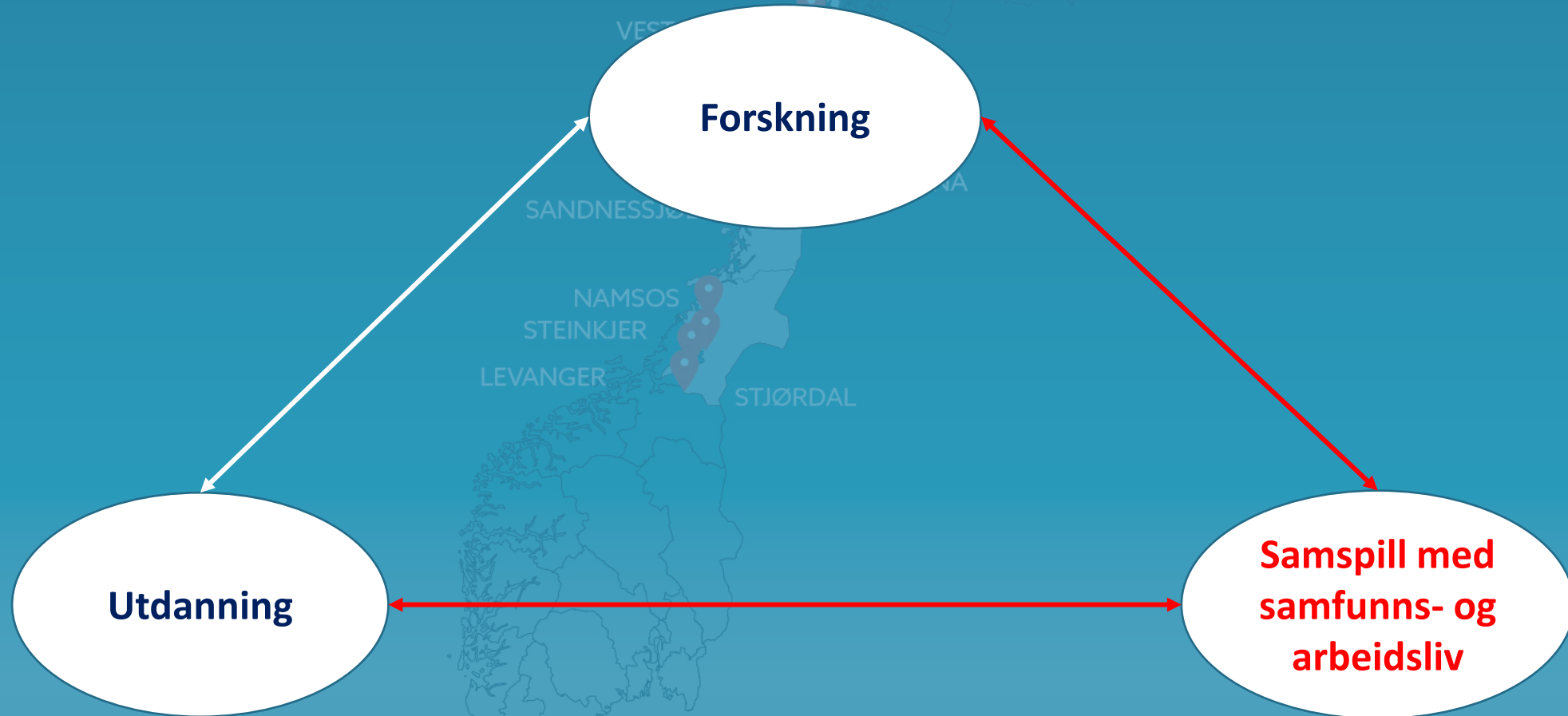

Nord universitet strategi 2020

Visjon:
«Globale utfordringer
– regionale løsninger»

Hva vi skal levere

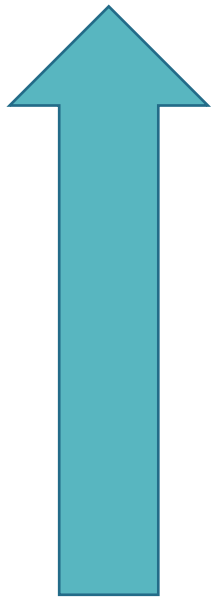

Samspill med samfunns- og arbeidsliv

Nord universitet skal styrke sin konkurransekraft og sitt samfunnsbidrag gjennom aktivt samspill med nærings- og samfunnsliv, og videreutvikle Nord universitets bidrag til samfunnsdebatten gjennom aktiv formidling.

- Være en sentral aktør i regional utvikling
- Ha nærmere kontakt og formalisering av samarbeid med eksterne samarbeidspartnere – herunder kommuner
- Markere universitetet som et relevant kompetansemiljø i samfunnsutviklingen
- Skape kunnskap om og forståelse for universitetets forskning og hvordan Nord bidrar til innovasjon

Fra retorikk til politisk handling

«Økt verdiskaping er et mål for nordområdesatsingen. Det trengs målrettet satsing på næringsutvikling for å utvikle Nord-Norge til en av Norges mest skapende og bærekraftige regioner. (...)

Økt verdiskaping er et mål for nordområdesatsingen, og en kunnskapsbasert næringsutvikling står sentralt.»

- **Rammebetingelser**
- **Felles mål**
- **Samarbeid**

Nord
universitet

I Salten – for
Salten